

Haridussüsteemi roll vaimse kultuuripärandi hoidmisel

Hariduse kui väärtushinnangute kujundaja rolli vaimse kultuuripärandi hoidmisel ning teadvustamisel on raske ülehinnata.

Kultuuriline identiteet on põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava kohaselt üks aineüleseid teemasid, mida käsitletakse läbivalt kogu haridustee jooksul. Eesmärk on toetada kultuuriteadlikkuse ja -huvi kujunemist: õpetada väärtustama oma kultuuri, kujundada eelarvamustevaba ja lugupidavat suhtumist teiste kultuuride esindajatesse ja nende tavadesse.

Selline lähenemine lõimib erinevaid pädevusi, õppeaineid ja ainevaldkondi. Teadmisi Eesti ja maailma eri kultuuridest saavad õpilased muu hulgas koduloo-, ajaloo-, ühiskonnaõpetuse, muusika-, kunsti-, kirjandus-, usundiõpetuse ja keeletundides. Nad õpivad tundma ja hindama enda ja teiste kultuuride omapära ja pärandit, mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja

koostöö tähtsust ning nägema ennast kultuuri kandja, edasiviija ja vahendajana. See tähendab ka vaimse pärandi ja selle tähenduse mõistmist. Eraldi pööratakse tähelepanu kohalikule kultuurikeskkonnale ja tavadele ning nendest osasaamisele.

Põhikooliastmes lubab riiklik õppekava piirkondliku eripära arvestamiseks muuta kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut. Eelduseks on, et iga kooliastme lõpuks täidetakse riikliku õppekava eesmärgid.

Mitmes piirkonnas, valdavalt Lõuna-Eestis, kus kohalik keel ja kombestik on veel igapäevaelu osa, kasutatakse spetsiaalseid pärimuskultuuri valikainekavasid. Kodu ja perekonna kõrval on koolil oluline roll kohaliku kultuuri ja keele edasiandmisel. Oma kultuuri ja juurte tundmine tugevdab paikkondlikku identiteeti ja sidet kodukohaga. Need ainekavad on enamasti koostatud kogukonna algatusel ning lähtuvad nende soovidest ja seisukohtadest. Piirkondlikud kultuuriseltsid on kohalike omavalitsuste ja koolide partneriks ka selle õppe korraldamisel. Õpet rahastavad peamiselt kohalikud omavalitsused.

☺ Kodulootund Võromaal.

